

תשורה

משמחת נישואין של
יעקב יוסף וחי' בתי' שיחיו גורקאוו
יום שלישי כ"ו מנחם אב ה'תשע"ט

פתח דבר

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו למזל טוב ביום שלישי כ"ו מנחם אב ה'תשע"ט.

התודה והברכה נתונה בזאת לידידינו ומכירינו אשר הואילו לשמוח איתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו ולברך את הזוג בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות ורוחניות.

בשמחה ובטוב לבב הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחת לבבנו מקרוב ומרחוק בתשורה המצורפת בזה. תשורה מיוחדת זו כוללת:

• שער מכתבי קודש

- מכתבי הרבי למשפחת החתן.

- מכתבי הרבי למשפחת הכלה.

• שער חבלי עבותות אהבה

- דברי ימי הגאון החסיד התמים הרב אליעזר דבוסקין (צ'עצ'רסקער), אבי זקנו של החתן, והתקשרותו לרבותינו נשיאינו (בלשון הקודש).

- דברי ימי הגאון החסיד התמים הרב שלום דובער הכהן גוטניק ורעייתו מרת דבורה ז"ל, זקני הכלה, והתקשרותם לרבותינו נשיאינו (באנגלית).

•

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבו' ואת אנשי ביתו יחיו בתוך כלל אחב"י בברכות מאליפות מנפש ועד בשר, במיוחד בברכה שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם" בגאולה האמיתית והשלימה.

בברכת מזל טוב!

הורי הכלה

הרב מאיר הכהן ושינדל טעמא גוטניק

הורי החתן

הרב מיכאל יצחק וחנה גורקאוו

מכתבי הרבי הרי"צ למשפחת החתן

ג'תקלה

ב"ה ח' מנ"א תש"ט

ברוקלין

ידידי וו"ח אי"א מוה"ר מאיר שי' הורקאו

שלום וברכה!

בענג רב קראתי מכתבו מכ"ד תמוז העבר המבשר מפעולות הטובות של אנ"ש יחיו במחנם הט' בקביעות השיעורים ברבים, ובקירוב רחוקים ליהדות, ובתיאורו את המראה הנהדר של ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש, השי"ת יהי בעזרם ויצליחם עם ב"ב יחיו בכל הדרוש להם למען יוכלו בעזרתו ית' למלאות תעודת ירידת הנשמה ושליחותה בעלמא דין.

אין די מלים לתאר את גודל הזכות בקירוב הבחורים יחיו אשר עוסק בחינוכם ידידי הנעלה מוה"ר זלמן שי' טאובעל, וצריכים אתם להניח עצמכם - אפלייגן זיך - לחפש עצות איך שעל ידי הבחורים האלה יתקרבו גם חבריהם.

דבר מוחלטי המתאשר בכמה מאות ויותר מופתים ידועים אשר המניחים עצמם - די וואס לייגן זיך אוועק באמת - כמאמר יהי' מה שיהי' איך מוז דאס דורכפירן, הנה השי"ת עוזרם אז זיי ברעכן דורך די סתימה, אשר על כן עליכם תלמידי יקירי וחביבי, להתאמץ אשר עכ"פ מזמן לזמן יבקרו יחידים מאנ"ש שי' בתי כנסיות ובתי מדרשות שונים שבעיר, יתודעו שם עם מצב השיעורים וחינוך הנוער, ישוחחו עם הבע"ב בדברי קירוב, יעודדום בספורים המעוררים על אהבת' ישראל ומדות טובות והדומה, וברור הדבר אשר כל ביקור כזה משאיר רו[ש]ם כביר בעזה"י.

השי"ת יחזק את בריאותו ובריאות ב"ב יחיו ויתן להם פרנסה טובה בהרחבה.

ידידו הדו"ש ומברכו וב"ב יחיו בתוך כללות אנ"ש ובני ביתם יחיו בגשמיות וברוחניות.

ג'תקלה

נעתקה מהעתק המזכירות

ידידי... הורקאו: אגרת נוספת אליו לקמן ג'תריב

ג'תריב

ב"ה כ"ב מ"ח תש"י

ברוקלין

ידידי וו"ח אי"א מוה"ר מאיר שי' הורקאו

שלום וברכה!

קונטרס הזכרונות ששלח נכון נתקבל במועדו, תודה וברכה, ונכון הוא וראוי אשר כל התלמידים הזקנים שי' ירשמו זכרונותיהם הראויים לזכור, אבל הסגנון כל מה שכתוב בלשון פשוט ובלתי מסולסל עדיף טפי.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר.

ג'תריב

נדפסה במבוא לספרו ס' הזכרונות דה"י ע"ו. והוגהה והושלמה ע"פ העתק המזכירות.

ידידי... הורקאו: אגרת נוספת אליו לעיל ג'תקלה.

כל התלמידים... זכרונותיהם: ראה לעיל אגרת ג'ססה ובהנסמן בהערות שם.

מכתבי הרבי למשפחת החתן

תרנו

ב"ה, ג' מנ"א, השי"ת

הרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' מהורי"י שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו:

בהיותי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ ביום ה' העבר הזכרתיו ואת ב"ב שיחיו.

בשאלתו אם להשתלם במלאכת הזביחה בכל הפרטים, לפי דעתי נכון הוא במאד.

ומה שכותב אשר אודות משרת שו"ב עדיין איז נוטא קיין טראכט,

הנה מי אתנו יודע מה שישנו במחשבה כחות והמשכות נעלמות ובפרט מה שעלה במחשבה, וראה אגה"ק רסכ"ב: במה משתכר כו' ומלכות ב"ד מתי תחזור כו' הנה הושוו זה לזה.

ובטח יוכל להסתדר באופן כזה שלא יהי' בסתירה ולשאר עניני עבודתו.

ובשאלתו צי מען קען פארבויגען פון די קביעות עתים בשביל אסיפת כספים.

הנה לא ביאר אם זהו קב"ע ביחיד או ברבים (שאז מחליש גם את האחרים),

ובכל אופן יש לשער שע"פ רוב אין זה אלא דמיון שמרמה היצר אז מ'דארף פארבייגען. ואם באמת מוכרח הוא, הרי יכול להשלים בשעוריו בלילה.

בודאי חקוקים באותיות החקיקה בזכרונו דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בחתימת מכתבו אליו מהשבוע דהסתלקות, אשר מברכו "להצליח בעבודת שליחותי בגשמיות וברוחניות" ולכן יהי' חזק במילוי שליחותו זו, כי בטח יראה בזה הצלחה מופלגה, ועליו רק לעשות המוטל עליו בשמחה און האלטן אפען דעם צנור ההתקשרות.

ברכה

מ. שניאורסאהן

מוסג"פ ששת המכ' אשר שלח. ות"ח.

תרנו

מצילום האגרת.

מוהרי"י שי': גורקאוו.

ב'יט

ב"ה, כ"ו שבט, תשי"ג

ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יעקב יוסף שי'

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו מה' בא, ונהניתי לקרות בו ע"ד שהתחיל להתעסק אודות ת"ת לנערים בביהכ"נ שהולך ללמוד שם, וידוע פתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שחזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם אף שלפעמים אין רואים הפירות על אתר הנה סו"ס יהי' דידן נצח וכידוע סיפור כ"ק אדמו"ר האמצעי נ"ע אשר בגלל המס"נ של כ"ק אביו רבינו הזקן פסקו בבי"ד של מעלה אשר בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות תהי' יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה (עיין קיצורים והערות לתניא ע' קכב).

כבקשתו הזכרתיו ואת כל ב"ב שיחיו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע והשי"ת יצליח לכאו"א מהם בהמצטרך לו.

ברכה ופ"ש כל אנ"ש שיחיו.

ב'יט

נדפסה בלקו"ש חכ"ב ע' 353 והושלמה ע"פ העתק המזכירות.

מוה"ר יעקב יוסף שי': גורקאוו.

סיפור: ראה גם לעיל אגרת א'תתקנח ובהנסמן שם.

ב'לא

ב"ה, א' אדר, תשי"ג

ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר מאיר שי'

שלום וברכה!

נהניתי לקבל מכתבו מיום ב' העבר... יתן השי"ת הצלחה בלימודו ברבים, ועי"ז שמקרב לבב בני"י לאביהם שבשמים בודאי יומשך לו תוספת ברכה והצלחה בעניניו הפרטים הן בגשמיות והן ברוחניות.

וכבר ידוע דעתי ע"פ המובא בכ"מ בדא"ח בגודל ענין העשי' בפועל, שיש להשתדל בכל האפשרויות לדעת

ב'תקצו

ב"ה, י"ג ניסן, תשי"ד

ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יעקב יוסף שי
שו"ב

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ההילולא ב' ניסן. הנה בהנוגע
לבתו... שמעתי שנמצא בלונדון עצמה או בגעטסייד
בית ספר לנערות יר"ש כדבעי, ובודאי על אתר יכול
לברר בזה אל נכון, ואם כן הוא - אזי כדאי שתכנס לשם,
ובטח במשך הזמן, הנה נוסף על הידיעות וההשתלמות
שיתוספו לה, תוכל להשפיע גם על סביבתה שם.

בהנוגע לפרנסתו בגשמיות, הנה בטח יעזור השי"ת.
ואם בכלל אמרז"ל שאין להתפעל ממיצר ודוחק זמני,
ועאכו"כ אשר אנשי מדינתנו דלפנים שראו נסים בגלוי,
וראו ג"כ אשר שקר הכסף והבל הנכסים גשמים וכו' -
שאינן להתפעל מזה כלל, ואף שמוכן שהמיצר והדוחק
מבלבלים ומפריעים מכמה שענינים ובעיקר גם מעבודת
השי"ת, הרי יש להתפלל ע"ז ביחוד. וכאשר מן המיצר
קראתי ל' - אזי ענני במרחב י-ה, מתחלה מרחב ברוחניות,
שמתמעטים הבלבולים המצרים הגשמים, ואח"כ נעשה
מרחב בגשמיות. ומסוגלים להנ"ל ימי הפסח, שנקרא חג
דיציאת מצרים, יציאה ממצרים וגבולים דלעו"ז, ואפילו
ממצרים וגבולים דקדושה, כמבואר בדא"ח בכ"מ.

מש"כ אודות התעסקותו בשדה החינוך הכשר "אז מען
גייט ארום א גאנצען טאג און מען קומט כמעט מיט
גארניט". הנה תמוה עד כמה פתגמי נשיאנו הק' הנה גם
היודעים אותם ומתבוננים בהם - הרי סו"ס מיינען זיי אז
דאס מיינט מען א אנדערן ניט עם. והרי בטח יודע המובא
כמה פעמים פתגם הבעש"ט אשר נשמה יורדת למטה
בגוף לשבעים או לשמונים שנה והכל בשביל לעשות
ליהודי טובה אחת פעם אחת ברוחניות או בגשמיות
ואם שכינתא מורידה, זיין חלק אלוקה ממעל ממש אויף
מאטערן זיך - כפתגם הרשב"ן - אין א זאק פון פלייש
מיט ביינער זיבעציק אכציק יאר בשביל פעולה או טובה
אחת עאכו"כ שכאו"א מאתנו צריך להיות שמח בחלקו
כאשר השי"ת מזכהו ומצליחו לעשות פעולות כאלו כמה
וכמה פעמים ביום ובשבוע אחד ומבואר זה ג"כ במכתבי
הכללי לי"ט כסלו שנה זו.

וכיון שעוד אחדים מאנ"ש מסופקים בהנ"ל מטובו
לפרסם תוכן שרותי אלה וישמש מענה גם להם.

דינים המצויים, ולכן על הלומד ברבים להקדיש עכ"פ
איזה רגעים ללימוד דינים אלו אשר רובם ככולם הם
בשו"ע אורח חיים וע"ד הצחות י"ל גם בזה דרשת רז"ל
על הפסוק **אורח חיים** פן תפלו וגו' אל תהי יושב ושוקל
מצותי של תורה כו' ודלא כדעת העולם אשר לימוד
בשו"ע או"ח הוא שייך רק לאנשים פחותים במדריגה
וכו'.

בברכה לבריאות הנכונה ובפ"ש אנ"ש שיחיו.

בלא

מוה"ר מאיר: גורקאוו, לונדון.

דינים המצויים: ראה גם לעיל ח"ו אגרת א'תשכ. לקמן ב'מא. ב'ק.

ב'תכא

ב"ה, כ"א שבט, תשי"ד

ברוקלין.

כבוד העוסקים במלאכת שמים הוא חינוך הכשר והחזקת
התלמוד תורה בעי"ת לונדון, ובראשם הו"ח אי"א נו"נ כו'
ה"ה מוה"ר שלמה שי' פערין, מוה"ר מאיר שי' הורקאוו,
מוה"ר יעקב יוסף שי' הורקאוו, מוה"ר שלום דובער שי'
ראסקין ומוה"ר שמואל שי' ליבעראוו, ד' עליהם יחי
שלום רב וברכה!

נהייתי לקבל בשורה טובה מהרה"ח הו"ח אי"א נו"נ
עוסק בצ"צ כו' מוה"ר בן ציון שי' שם טוב שד"ר אשר
לקחו על עצמם הנהלת וכלכלת הת"ת בעיר לונדון
שנתייסדו ע"י הנ"ל, ובודאי כבר נגשו לפעולות ממשיות
ולא יסתפקו בהחזקת הת"ת כמו שהם עתה אלא
ישתדלו בהגדלתם והתפתחותם בכמות ובמילא גם
באיכות, וחפץ ד' בידם יצליח להיות צנורות לקרב לבם
של בני ובנות ישראל לאבינו שבשמים על ידי חינוך ברוח
ישראל סבא.

וגדולה זכות מצוה זו להמשיך לכל אחד ואחד מהם לו
ולב"ב שיחיו המצטרך להם בגשמיות וברוחניות וע"פ
ביאור רבינו הזקן בעל השו"ע והתניא במה שנאמר צדקה
תרומם גוי, הנה התנדבות לבם הטהור בצדקה בהנ"ל
תרומם עניניהם בכל הענינים המרומזים בתיבת גוי
וכמבואר בתורה אור בתחלתו.

בברכת הצלחה בעבודתם בקדש המחכה לבשו"ט.

ב'תכא

וע"פ ביאור רבינו הזקן: ראה גם לעיל אגרת ב'שסא, ובהנמקן בהערות שם.

נ.ב.

בודאי למותר לעוררו לנצל את ימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז הבע"ל ככל האפשרי, אבל באופן שגם אנשי לונדון יביטו עליו שזה דרכי נועם.

ג'תקצו

נדפסה בלקו"ש חכ"ד ע' 353 והושלמה ע"פ צילום האגרת.

מוה"ר יעקב יוסף שי: גורקאוו. אגרות נוספות אליו לעיל ח"ח ב'תקצג, ובהנסמן בהערות שם.

ג'תתקנח

ב"ה, י"ד כסלו, תשט"ז

ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה מאיר שי'

שלום וברכה!

במענה מכתבו מכ"ב מ"ח עם המוסגר בו, וחכיתי זה מזמן על ידיעה מלונדון מהנעשה לאחרי חזרת האורחים שביקרו כאן בחדש השביעי המושבע בכל טוב ע"מ להמשיכו על כל השנה. וכבר נדבר בכמה מהתועדות, אשר ענין דב"ט אינו רק כפירוש העולם שמדברים ע"ד ענינים בטלים, אלא גם כפירושו הפנימי שאם אין הדברים פועלים פעולתם ומגיעים למטרת הדבור, הרי נעשים דברים בטלים. וכבר מפורסם בתורת החסידות שאפילו מאמרי תורת החסידות ועאכו"כ דברי התעוררות בהתועדות תכליתם היא הבכך, ובזמננו זה הבכך הוא בהנוגע לעשי' בפועל בחיי היום יומים, וגם בחוצות, ובמילא אם חסר זה הרי נעשים דברי התעוררות כו'.

ומה שכותב אודות הסיבות שלא היתה ההתועדות בהצלחה כ"כ, יש מקום לומר שמהסיבות הוא גם הבא להלן, היינו:

מבואר באחת משיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר הטעם דהחילוק, דהר"י והגאונים האחרונים שהיו נמצאים במקומם ומחכים עד שיבואו אצלם לשמוע תורתם וחידושיהם ובמה שחידש הבעש"ט שהי' הוא מחזר על העיירות והכפרים וכו' והביא להם דבר ה' ותורתו. וכיון שכת"ר נמצא כנראה במקום שחוששים ויראים מדברי חסידות מתאים להטעם שאומר כ"ק מו"ח אדמו"ר בשיחתו הנ"ל, הרי אין להסתפק בהתועדות שמזמינים לבוא אל אנ"ש, אלא שצריכים אנ"ש לילך אליהם, היינו במקומות שם הם מתאספים. ויה"ר שיהי' זה רק

כבקשתו כשאהי' על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע אזכיר את כל אלה אשר כותב אודותם להמצטרך לכאו"א והשי"ת יזכהו לבשר טוב בכל הנ"ל.

בברכת חג הפסח כשר ושמח,

מ. שניאורסאהן

ב'תקצג

חלקה נדפס בלקו"ש חכ"ב ע' 292 וחלקה שם ע' 356, והושלמה ע"פ צילום האגרת.

מוה"ר יעקב יוסף שי: אגרות נוספות אליו - לעיל ח"ז ב'יט. לעיל ב'תכא.

פתגם הבעש"ט: ראה גם לעיל אגרת ב'ערה, ובהנסמן בהערות שם.

במכתבי הכללי: לעיל ב'רצב.

ג'תקצו

ב"ה, א' תמוז, תשט"ו

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יעקב יוסף שי' שו"ב שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו מיום השני, בו כותב סדר השיעורים בימי הקיץ והשינויים שנהיו בזה. ובודאי מזמן לזמן יוסיפו, וכבר ידועה ההוראה אשר אין לך דבר העומד בפני הרצון ואשר כל התחלות קשות.

ומ"ש שמרגיש נמיכת רוח מזה ששומעי השיעור בבית הכנסת פלוני אין ניכרת בהם פעולה ושינוי, הנה בודאי רק נדמה לו כן, כי אי אפשר שדברי תורה בכלל ודברי חסידות בפרט לא יפעלו, הן בסו"מ והן בוע"ט, עד שסו"ס אפילו האדם שהוא רק רואה לעינים מכיר בהשינוי, אלא שלא תמיד בא זה בזמן קצר, ואין כל המשפיעים והמקבלים שוים בזה.

והנה באמת זהו שני ענינים נפרדים, כי על כל איש הישראלי לעשות המוטל עליו - והפעולה בהמקבל זהו עוד ענין, ויש בזה שביעת רצון שהוא גם מעין קבלת שכר - אלא שמובטחים אנו, שחזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם ודברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב, ובמילא - ימשיך בפעולותיו הטובות בהפצת המעינות בכל מקום עד שיבואו גם חוצה, ויראה פרי טוב בעמלו בשומעי השיעורים, ונחת חסידותי מב"ב שיחיו.

מוסג"פ המשך רשימת המאסר ובטח יזכה בתוכנו את הרבים באופן המתאים.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

תשורה משמחת נישואין - כ"ו מנחם אב ה'תשע"ט

והשי"ת יצליחו לבשר טובות בכל האמור, וכן בהנוגע
לבריאות זוגתו ובתו תחינה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

א. קווינט

מזכיר

ד"פ

נדפסה בלקו"ש חכ"ג ע' 480 והושלמה ע"פ צילום האגרת.
מו"ה יעקב יוסף שי': גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"א ג'תקצו,
ובהנסמן בהערות שם. לקמן ד'קפה.

ד'קפה

ב"ה, כ"ו אדר, תשט"ז

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה יעקב יוסף שי' שו"ב

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבו - בלי הוראת זמן הכתיבה -
בו כותב אודות חידוש השיעורים, וטוב עושה אשר מדבר
ג"כ וועגען דעם ארום פון חסידות, וע"ד מרז"ל פתח
במילתא דבדיחותא, ובפרט שגם סיפורי צדיקים וסיפורי
החסידים - מנהג של ישראל סבא תורה היא.

בודאי למותר לעוררו ועל ידו גם את שאר אנ"ש שי' ע"ד
חלוקת שמורה לפני חג הפסח מתאים להשיחה מאז,
ואפשר יש אופן מתאים שגם ארגון נשי ובנות חב"ד יעשו
מה בזה, ע"י שיעוררו את בעליהן או שאחת תעורר את
חברתה שתתוודע באיזה אופן להשיג שמורות מתאימות
כו' וכו'.

במ"ש אודות הנערים שאמהות שלהן בנות ישראל
משא"כ האב והתחיל להתעניין אם הם נמולים, טוב עשה.
אלא שצריך הדבר להעשות באופן דיפלומטי בכדי שיהי'
יותר קרוב לפועל, שהרי המעשה הוא העיקר - שימולו,
ולכן יש להזהר מכל ענין שיקשה על זה, וד"ל. והשי"ת
יצליחו.

ולקראת חג הפסח הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה
ולברכה, הנה יחוג אותו ביחד עם כל ב"ב שיחיו בכשרות
ובשמחה.

בברכה,

מ. שניאורסאהן

לתקופה קצרה ובהקדם יראו את האור כי טוב ואשר
המאור נלקח עמו ובמילא ירוצו לדבר תורה ומצוה.

מוסג"פ מה שהו"ל בזמן האחרון ובטח יזכה בתוכנו את
הרבים וזכות הרבים תלוי בו.

הפ"נ המוסגר במכתבו יקרא בעת רצון על הציון הק' של
כ"ק מו"ח אדמו"ר צוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בברכה להפצת המעיינות חוצה ובכל שלשת הענינים
של הפתגם יפוצו (הפצה שפירושה בהתפשטות באורך
ורוחב ועומק) המעיינות (הקשורים עם המקור מים חיים
נובעים) חוצה (שגם בהחויץ יגיעו המעיינות), וכבר ידוע
אשר ב[ג]לל המסירות נפש (של רבינו הזקן) על תורת
החסידות, פסקו בבי"ד של מעלה, אשר בכל ענין של
תורה יראת שמים ומדות טובות תהי' יד מקושריו והולכי
בעקבותיו על העליונה.

בברכת חג הגאולה המחכה לבשו"ט.

ג'תתקנח

מו"ה מאיר: גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"ז ב'לא. ח"ח ב'תכא. לקמן
ד'פח.

חזרת האורחים שבקרו כאן: ראה גם לקמן אגרות ג'תתקסח. ד'פ.

וכבר נדבר: ראה גם לעיל אגרת ג'תתקט.

בברכה להפצת המעיינות: תוכן הקטע האחרון נכתב לכמה.

שלשת הענינים: ראה בארוכה לעיל ח"ד אגרות תתטו. תתיח. ח"ה א'רסב.

ד"פ

ב"ה, ב' שבט, תשט"ז

ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה יעקב יוסף שי'

שו"ב

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, מי"ט טבת - שנתאחר קצת דרך
הילוכו - בו כותב ומתאונן על שאינו רואה הצלחה
בעסקנותו וכו',

הנה כבר ידועה ההוראה בזה ובכגון דא, שדבר פשוט
שכשיפסיק להתעסק בזה, מאיזה טעם שיהי', הרי
בודאי לא יפעול כל ענין. משא"כ כשימשיך ההשתדלות
בזה, הנה מוכרח שתקויים הבטחת רבותינו הק' חזקה
לתעמולה שאינה חוזרת ריקם, וק"ל.

...לפלא שאינו מזכיר במכתבו דבר אודות ההשתדלות
בעניני הת"ת וב"ר - מתאים למה שדברנו בהיותו כאן.

יעקב יוסף וחי' בתי' גורקאוו

ד'תקפא

מו"ה מאיר: גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"ב ג'תתקנח, ובהנסמן בהערות שם.
השלוחים: ראה גם לעיל אגרת ד'תקמו, ובהנסמן בהערות שם.

ד'תרפא

ב"ה, ג' אלול, תשט"ז
ברוקלין.
הרה"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה יעקב יוסף שי'
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מא' דחדש הרחמים, נעם לי לקרות בו שנתוספו אברכים בשעת לימוד דא"ח, אף שכמובן גם עם ההוספה אינו מספיק כלל, וכפשוט ג"כ מדיוק הלשון **הפצת** המעינות **חוצה**, וכיון שתובעים זה בודאי ניתנה האפשריות למלאות הדרישה.

ומובן שדברי אלה מופנים לא רק אליו אלא לכל אנ"ש אשר במחנה הט' כמו שהם מופנים לכל אנ"ש אשר בכל מקום...
בברכה,
בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר

ד'תרפא

מו"ה יעקב יוסף שי': גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"ב ד'פ, ובהנסמן בהערות שם.

ה'תלא

ב"ה, ו' אייר, תשי"ז
ברוקלין.
הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה מאיר שי'
שלום וברכה!

במענה על מכתבו [מ]יום הולדת כ"ק אדמו"ר מהר"ש זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

בעת רצון יזכירו את מרת... שתליט"א על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע.

ובטח נמצאת בטפול רופא מומחה, וצריך להתענין אם משתמשים בסממני רפואה ואופני טפול שנתחדשו בכגון

במש"כ שאינו רואה תוצאות מפעולותיו וכו' - א"א שכן הוא, כיון שנשיאינו הק' הודיעונו שחזקה לתעמולה שאינה חוזרת ריקם. אלא שבטח יכול שתהינה התוצאות גדולות יותר, אבל כבר נאמר מעט מעט אגרשנו גו'. והעיקר, שגם בנוגע לתוצאות שישנן משתדל יצה"ר להקטינן בעיניו ולהעלימן בתקותו כי אפשר עי"ז יחלש בעבה"ק בזה.

ומזה מובן שאדרבה צריך להוסיף בה על המדה שע"ע. וטובה פעולה אחת מאלף אנחות. - ועד"ז הוא ג"כ בהנוגע לפעולתו בעצמו ועייג"כ בתניא פכ"ז ואילך.

נהייתי במאד מאד ממש"כ בהתקדמות האברך... וגם זה ראי' מוכחת על כהנ"ל...

ד'קפה

מו"ה יעקב יוסף שי': גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל ד'פ, ובהנסמן בהערות שם.

ד'תקפא

ב"ה, א' מנ"א, תשט"ז
ברוקלין.
הרה"ח אי"א נו"נ רב פעלים מו"ה מאיר שי'
שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מכ"ו תמוז, בו כותב אודות הביקור של השלוחים שליט"א במחנם הט'. ויה"ר שהרושם אודותו כותב - יביא פירות ופירי פירות וכמליצת רז"ל עד סוף העולם, ומבואר בחסידות הפירוש עד שיהי' סוף להעלם וההסתר, ובפרט בתוככי יושבי אהל בעלי תורה ובחורי הישיבות. ולאחר הזריעה של ביקור השלוחים - בודאי אנ"ש על אתר ימשיכו בחרישה (דלאחרי הזריעה כו') וכו' עד שיהי' המכה בפטיש.

וכהמשך הענינים במשנה דכלל גדול. ואין הדבר תלוי אלא ברצונם, כי היכולת ניתנה לכאו"א מהם ע"י ההשגחה העליונה שהעמידתם דוקא במקום פלוני ובזמן פלוני, ויה"ר שיהי' בלא העלמות והסתרים - ובהקדם.

בברכה ובפ"ש כאו"א מאנ"ש, הם וב"ב, כיון שגם בני הבית מחוייבים בעבודה האמורה, מתאים למעמדם ומצבם הם, וע"ד האמור בימי צאתנו מארץ מצרים, שהנשים אמרו שירה בפ"ע ג"כ, וגאולה העתידה בב"א ה"ה - כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות,

מ. שניאורסאהן

במ"ש שבא אליו לבקש רחמים עבור קרובים וכו' ומה יעשה.

בהזדמנות כאלו מובן שנכון הדבר שינצל הענין לעורר ע"ד הוספה ביראת שמים, ובדאי גם להבא יתנהג באופן כזה, ויציע לפניו שיזכרו על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע וההוספה בעניני תורה ומצות היא תשמש צנור וכלי לקבלת התפלה.

בעת רצון אזכיר את כל אלו שכותב אודותם על הציון הק' של כ"ק מו"ח אדמו"ר, ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור.

ולקראת השנה החדשה הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות ברוחניות.

בברכה לבשו"ט,

מ. שניאורסאהן

ה'תשלב

נדפסה בלקו"ש חכ"ד ע' 420 והושלמה ע"פ צילום האגרת.

מו"ה יעקב יוסף שי': גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"י"ג ד'תרפ"א, ובהנסמן בהערות שם.

ה'תתקלט

ב"ה, ח"י כסלו, תשי"ח

ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים

עוסק בצ"צ

מו"ה יעקב יוסף שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מט"ו כסלו והקדמו, ומובן שאין כל מקום ויסוד לנפילת רוח וכו' מעכוב המענה על מכתביו מכאן - כי הסיבה היא רוב הטרדות, שלכן בא המענה לאלו שהענין תכוף ביותר כי מתנהגים בדרכים עקלקלות וכיו"ב, וכידוע פירוש רז"ל בתפלת שלמה המלך, שבהנוגע לבנ"י הותנו תנאים משא"כ וכו', ועד"ז בדקות גם בנדון דידן.

ובמ"ש אודות הת"ת, הנה אף שבודאי יש מקום לכמה תקונים שפורטם - תקותי אני אשר כ"ע מודי דאי אפשר להטיל ספק בנחיצות הענין עצמו דהת"ת, ולרוב הפשיטות אין להאריך בזה...

המחכה לבשו"ט מההתועדות דיום הבהיר י"ט כסלו,

דא בזמן האחרון ומצליחים בהם הרופאים בארצוה"ב, ובטח ידועות גם להרופאים שבמדינתם.

ומהנכון בהזדמנות זו שיבדקו את התפילין של הבעל שי וכן את המזוזות בדירתם, ושזוגתו תפריש לצדקה קודם הדלקת הנרות בכל ערב שבת וערב יום טוב.

וכיון שכל דבר הוא בהשגחה פרטית, ובעלה של הנ"ל בקשו שיכתוב אלי, אף, שלא רופא ולא בן רופא אנכי, בודאי הכוונה בזה שיוסיף הנ"ל ע"י פניתו לכאן בעניני חסידות חב"ד, ואם על כל חוקי התורה נאמר גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, מכש"כ בהנוגע לתורת החסידות שמדגישה את ההכרח של בכך מכל ענין שבה, שבנדון דידן, ז.א. לא לבד שיוסיף בשיעורי לימוד תורת החסידות אלא גם הוספה בהליכה בהדרכות' ומנהג'.

ובטח ימצא אותיות המתאימות להסביר את כל הנ"ל ויבשר טוב בכל האמור.

בברכה לבשו"ט.

ה'תלא

מו"ה מאיר: גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל ח"י"ג ד'תקפ"א, ובהנסמן בהערות שם.

ה'תשלב

ב"ה, י"ג אלול, תשי"ז

ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה יעקב יוסף שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מג' אלול, בו כותב אשר נתקבל לש"ן בביהכ"נ, וכמנהג ישראל ותיק - ידבר לפניו דברי התעוררות בעשי"ת הבע"ל.

ומובן שנכון עשה, ובודאי יהי' שם מנין ויותר שומרי שבת. וישתדל להרבות מספרם הלוח והוסיף, ע"י דברי התעוררות בר"ה וכו' באופן רשמי, ודברי התעוררות בכל עת מצוא שעת הכושר, ובפרט כללות עשי"ת, הימים והלילות עליהם נאמר דרשו ה' בהמצאו גו', קירוב המאור אל הניצוץ. ומה לדבר - תכלית המכוון צ"ל מתאים לדבר משנה המעשה הוא העיקר. והאופנים להסבירם ה"ז תלוי בסוג המתפללים ותכונות נפשם. וכולל - ההסברה שהרי זה טובה לא רק ברוחניות אלא גם בגשמיות, ואף שלפעמים אין מובן כ"כ בשכל, הרי טבעי הדבר שאי אפשר לשכל גבולי - להבין ולתפוס דבר בלתי גבולי, שזהו באין ערוך הרבה מלעייל פילא בקופא דמחטא וכו'.

ז'תתסד

בנוגע לבנו ש"ד שי' ששואל אם יסע לכאן ללמוד בתו"ת - יעויין קוני' שמע"צ ע' צדי"ק דאנ"ש דלונדון צריכים להמשיך אור ליוב' בלונדון און עס האלט דערביי. ומהנכון - שיארגנו קבוצת בחורי חמד ללימוד הדא"ח, ובנו שי' יהי' ג"כ מרוח החי' בהם. ואזי מאיר עיני כולם הוי'. וכאשר תהי' הקבוצה מבוססה - אז יש לדון בהשאלה אם יסע בנו שי' משם. - ות"ח על בשו"ט בזה.

ז'תתסד

הקטע דלעיל נכתב בשולי אגרת תשסה דלעיל ח"ג, מכתב-כללי-פרטי שנשלח לכו"כ, ונעתק מצילום האגרת למו"ה יעקב יוסף שי' גורקאוו. אגרות נוספות אליו - לעיל חי"ז ו'קעב, ובהנסמן בהערות שם. **בשיחת שמח"ת תרפ"ז:** סה"ש תר"פ-תרפ"ז ע' 96. **לבנו ש"ד שי':** ה"ר שמועל דוד גורקאוו.

ז'תתצד

ב"ה, ה' כסלו, תשי"ב
ברוקלין.
להאברכים מו"ה אברהם יצחק שם-טוב, מו"ה שלום דובער פוטערפאס, ומו"ה שמואל דוד גורקאוו,
ד' עליהם יחי
שלום וברכה!
מזמן לזמן הנני מקבל ידיעות ע"ד לימודים בישיבת מנססתר. ואף כי באיזה פרטים הנני שבע רצון מהנהגתם, אבל אם גם הכל הי' כדבעי למהוי, הנה ידוע פתגם כ"ק אדמו"ר מוהר"ש נ"ע, שחזר עליו כמה פעמים כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע: "אז גוט איז גוט, איז בעסער ניט בעסער". ובפרט שבאיזה פרטים כנראה, הנהגתם והתמדתם בלימוד צריכה עידוד וחזוק. ובאתי בזה לעוררם, ע"ד שם התואר שנתן כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע להתמימים, שהם צריכים להיות - נרות להאיר. ואם כן בפשטות הוא, שזהו צריך להיות בבני התמימים. ועל כל אחד ואחד מכם להיות חקוק בזכרונו, האחריות הגדולה המוטלת עליו, שהוא צריך לשמש מופת לכל שאר התלמידים הנמצאים בהישיבה, אשר ממנו יראו וכן יעשו, ולא לבד בלימוד החסידות ובעבודת התפלה, אלא ג"כ בלימוד הנגלה בכלל, ובעניני דרך ארץ שבין אדם לחבירו.
אקוה אשר דבריי אלה המועטים בכמות יספיקו לעוררם

ובטח ינצלו גם ימי חנוכה - לעניני יהדות בכלל והפצת המעינות ביחוד - והשי"ת יצליחם.
בברכת חג הגאולה,

מ. שניאורסאהן

ה'תתקלט

מו"ה יעקב יוסף שי': גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל חט"ו ה'תשלב, ובהנסמן בהערות שם. **וכידוע:** ראה גם לקמן אגרת ו'קלא.

ו'קעב

ב"ה ט' ניסן תשי"ח

ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מו"ה יעקב יוסף שי' שלום וברכה!

במענה למכתבו מג' ניסן, במ"ש אודות האברך... טוב עושה מה שמחנך אותו צעד אחר צעד, והרי כבר נאמר בכבוש ארץ ישראל הגשמית, שמזה למדים גם לכבוד א"י ברוחניות, מעט מעט אגרשנו. אינו מזכיר אם מבין הנ"ל אידיש, שאז בטח יתן לו מהדברים שבדפוס (התניא באידיש וגם חלק השיחות באידיש) ואפשר יוכל להועיל להנ"ל בעניניו. ומהאמור מובן, שבאלו הענינים שספק גדול וקרוב לודאי שלא ישמע, אין כדאי לצוותו עליהם, או לבקשו אודותם - בכדי שלא יגע בקיומו ההוראות בעינינים אחרים. כן, כיון שיש להנ"ל חוש בעלעקטריק - נכון למצוא עבורו ענין של פרנסה בשטח זה. ומהטעמים שכותב ועוד טעמים.

ולקראת חג המצות, זמן חירותנו, הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה להביע ברכתי לחג כשר ושמח ולחירות אמיתית, חירות מדאגות בגשם ומדאגות ברוח, מכל דבר המעכב עבודת ה' בשמחה ובטוב לבב, ולהמשיך מחירות ושמחה זו בימי כל השנה כולה.

ובפרט שעבודת השם, כמצווה עלינו בתורתנו תורת חיים, הרי היא בכל עיני האדם ובמשך כל היום וכל הלילה, וכמו שנאמר בכל דרכיך דעהו.

בברכת החג ולבשו"ט.

מ. שניאורסאהן

ו'קעב

מו"ה יעקב יוסף שי': גורקאוו, לונדון. אגרות נוספות אליו - לעיל חט"ז ה'תתקלט, ובהנסמן בהערות שם. לקמן ו'תכה.

ז'תתצה

ב"ה, ה' כסלו, תשי"ב
ברוקלין.

האברך מר אברהם יצחק שי'
שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מבדר"ח כסלו ובו פ"נ בקשה להתקשרות
ולהצלחה בלימוד וכו'.

והנה כתבתי מכתב לו ולשני חבריו מר שלום דובער
פוטערפאס ומר שמואל דוד גורקאווי שיחיו, ובטח
יקראוהו בשימת לב הראוי' ולהביא לפועל את כל
הענינים האמורים במכתבי, שזה התקשרות הנדרשת.
ואחכה לבשו"ט בזה.

בברכת הצלחה בת"ת ביר"ש.

ז'תתצה

נדפסה בקוני' "צדי"ק למלך" ד ע' 86.

אברהם יצחק שי': שם טוב. אגרות נוספות אליו - לעיל ז'תתצד. לקמן ז'תתצח.
כתבתי: באגרת הקודמת.

ולהעמידם על האמת, אשר בתכלית בואם לשיבת
מנשסתר, הוא לא רק לתועלת עצמם אלא להשפיע ג"כ
על הסביבה שלהם, לשמש דוגמא איך שכן ישיבה צריך
להיות בפנימיות וגם בחיצוניות.

אחכה לבשורה טובה מהם מקבלת מכתבי זה, ואשר
נגשו להביא את הענין בפועל ממש בכל הפרטים הנ"ל.

בברכת הצלחה בלימוד תורתה נגלה ותורת החסידות
מתוך יראת שמים,

מ. שניאורסאהן

ז'תתצד

נדפסה בקוני' "צדי"ק למלך" א ע' 56; ד ע' 85, מצילום האגרת.
ידוע פתגם: ראה גם לעיל אגרת ז'תשעז, ובהנסמן בהערות שם.

הרה"ח יעקב יוסף זוזגתו מרת סאניא ע"ה (מתחת מס' 1), הרה"ח ר' מאיר זוזגתו מרת פייגא רבקה ע"ה
(מתחת מס' 2), ותחתיהם - הרה"ח ר' שמואל דוד גורקאווי, לצד דודים ובני דודים וקרובי משפחה נוספים.

תולדות חייו של זקן החתן הרב אליעזר דבוסקין (צ'עצ'רסקער)

מתוך הספר "אוצר החסידים - בברית המועצות ובפולין"
בעריכת הרה"ח ר' יוסף שי' אשכנזי

הצנע לכת

משל הבאתיו מחדרי. הוא אף התבטא: "זאת באחריותי".
עשיתי כמצוותו.

"בשובי לאולם בית המדרש, בישרתי לר' איצ'ה כי הבאתי את לחמו מחדרי, והוא שמח שמחה רבה. הוא התכונן היטב לנטילת ידיים, ובטרם בירך "על נטילת ידיים", קרא לי ושאל: "האם זהו הלחם שלי?" השבתי: "בוודאי". הוא הגיב: "אם כן, אני מאמין לך".

"ר' איצ'ה ניגב את ידיו ונטלן שנית, אחז בסכין וביקש לברך. פניו התלהבו, כדרכו בעת שהיה מברך, אך לפתע הניח את הסכין ואת הלחם על השולחן, קם ממקומו ונעמד בצד ליד הקיר. הוא נתפס בהתבוננות האופיינית לו, ופתאום התעלף. הבחורים עוררוהו מעלפונו, תוך שר' לייזר מתוועד אודות שלילת ה"התפעלות".

"בסיום ההתוועדות, האזנתי לשיחתם של ר' לייזר ור' איצ'ה. התברר, כי ר' לייזר הקפיד בדומה לר' איצ'ה, והיה אף הוא שרוי בצום! כמו כן, ידע ר' לייזר שר' איצ'ה, בחושיו החסידיים, לא יטעם מהלחם, ולכן קיבל אחריות לתוצאות. אומנם, הוא הוכיח את ר' איצ'ה באהבת רעים, כי אל לו לעורר רעש מהידוריו. "אף אני סועד מלחמו של ר' יעקב פלוטקין בלבד, אולם עושה זאת בצנעה!"
"אירוע זה, נחקק בזיכרוני לנצח".

הצנע לכת: אחד מבתי הכנסת חב"ד בחרסון

הרה"ח ר' לייזר צ'עצ'רסקער הי"ד נמנה עם גדולי החסידים ברוסיה. הוא למד בישיבה בליובאוויטש, ושוגר על-ידי הרבי הרש"ב לעיר חרסון, שם כיהן כרבם של חסידי חב"ד, וכן שימש משפיע וראש ישיבת תומכי-תמימים המקומית.

ר' לייזר נמנה עם תלמידיו של הרשב"ץ, והמשפיע הרה"ח ר' מנחם מענדל פוטרפס סיפר, כי זקני החסידים בליובאוויטש טענו, שהגיע לדרגת בינוני. הוא נודע כעובד מופלא, ותלמידו בישיבה בחרסון, הרה"ח ר' שמחה גורודצקי, תיאר את גדלותו הרוחנית:

"כששהה הרה"ח ר' איצ'ה דער מתמיד בחרסון, הקפיד לטעום אך ורק מהלחם שנאפה בביתו של הרה"ח ר' יעקב פלוטקין ע"ה. בתקופה מסוימת, השתוללו כנופיות רוצחים ברחובות, והצעידה הלילית נעשתה מסוכנת. ר' איצ'ה נותר ללון בבית המדרש, ולחמו, שהיה בחדרי בישיבה, נותר מיותר. כך, ללא ידיעתו, צם הוא במשך ארבעה ימים.

"הגיע ליל י' כסלו, ור' איצ'ה התוועד עם אנ"ש והתמימים בבית המדרש. לפתע, פנה אליי בבקשה: "הבא לי את הלחם מהחדר, כי זקוק אני לו". הצבעתי בפניו על הסכנה הטמונה בצעידה ברחוב, והוא בתגובה, הגיש לי כוס "לחיים", בירכני והבטיחני כי אשוב בשלום.

"הסכמתי ללכת, אולם ר' לייזר, שכיהן כמשגיח של הישיבה, אסר עליי זאת. לבו של ר' איצ'ה נחלש מאוד, ובקשתו נשנתה כעבור זמן מה, אך המשגיח דבק בסירובו.

"לבסוף, החליט ר' לייזר, להגיש לר' איצ'ה לחם שנאפה בביתו של אחיו של ר' יעקב פלוטקין, הרה"ח ר' פסח ע"ה. לחם זה נדמה בחיצוניותו ובהידורי הכנתו ללחמו של ר' יעקב. הוא ביקשני להמתין בעזרת הנשים במשך רבע שעה, ולאחר-מכן להגיש לר' איצ'ה את הלחם,

כי נרמז כאן יסוד דבריו של ר' מענדל: תלוי במה מונח האדם. אם מונח בסעודותיו, בעוד שלימודו ותפילתו אינם חדורים בו באמת, אזי גוברת השפעתן של הסעודות."

מלחמה קבועה

הרה"ח ר' צבי הירש גאנזבורג ע"ה ציטט מה ששמע מחתנו של ר' לייזר, הרה"ח ר' מיכאל טייטלבוים, אודות דמותו הפנימית של חמיו:

"ר' לייזר התאונן בפני הרבי הרי"ץ, כי עבודתו אינה פנימית דיה. שכן, כניסתו של יהודי לבית הכנסת בעת תפילתו, מוסיפה לה חיות. השיב הרבי, בערך בזו הלשון: "א נשמה איז א נר, נר אלוקים נשמת אדם. אז עס גייט אריין נאך א ליכט, הויבט אן די ליכט מער פלאקרען" (נשמה היא נר, נר אלוקים נשמת אדם. כשמצטרף נר נוסף, מאיר הנר שלא בערך)."

ר' מענדל פוטרפס סיפר: "שפכתי פעם את לבי בפני ר' לייזר, על כך שמחשבות שליליות שונות עולות במוחי - למרות יגיעתי בעבודת השם. הוא השיבני: "העולם הזה הינו עולם השקר, ואין להתרשם מניסיונותיו של היצר הרע להפריע לעבודתו של היהודי. עם זאת, חובה להשיב מלחמה שיערה, ולא לנוח לרגע מהתקדמות בעבודת השם. אחרת - שוקעים בבויג".

"והסביר זאת במשל: "אדם שנקלע לביצה, הנה כל עוד שמנסה להיחלץ, מובטח לו שיצליח בכך, וגם אם נוחל כישלונות כלשהם, וכשמרים את רגלו האחת - שוקעת רגלו השנייה, הרי שהתקדמותו הינה איטית ובטוחה. לעומת זאת, מי שדורך במקומו ללא תנועה, שוקע עוד ועוד, עד שחילוצו נעשה בלתי אפשרי".

חסידות חמימה

לעיל בערכו של המשפיע הרה"ח ר' שילם קוראטין סופר, כי לאחר פטירתו, שלל הרבי הרש"ב כמה מן השמות שהוצעו כמועמדים למלא את מקומו - בישיבת תומכי-תמימים בעיר קרמנצ'וג, באומרו: "אין פנימי כמו ר' שילם" (ישנן כמה גרסאות בלשונו המדויקת של הרבי הרש"ב, וכאן הועתק מ"תולדות חב"ד ברוסיה הצארית" עמוד רלו). הרבי בחר לתפקיד את המשפיע הרה"ח ר' אלתר שימחוביץ'. הרה"ח ר' שלום בער אלפרוביץ' ע"ה סיפר, בשם הרה"ח

הרב צבי הירש גאנזבורג

חיים רוחניים

הרה"ח ר' לוי יצחק גינזבורג מספר, מה ששמע מר' מענדל פוטרפס:

"בשנותיו האחרונות, חלה ר' לייזר מאוד, עד שפניו החווירו כמו הקיר, ובקושי הצליח לצעוד. חסידים התבטאו, כי סובל הינו מרמ"ח חולאים, הנחלקים למניין איבריו. בהוראת רופאו, כללה סעודתו היומית פרוסת חלה יבשה וחצי כוס חלב בלבד, שכן כל אחת ממחלותיו סיכנה אותו ממאכל אחר.

"החסידים שיגרו את ר' לייזר לנאות דשא, למשך כמה שבועות,

כדי שינפוש ויבריא, אולם מצבו לא השתפר. בשובו מחופשתו, הצליח איכשהו לגרור את עצמו לבית הכנסת, והגיע באמצע תפילת ערבית. הוא התיישב בכבודות על הספסל הסמוך לפתח, ואחז את ראשו בידו - כדי שהראש לא ייפול הצידה!

"ר' מענדל, שנהג לטפל בר' לייזר במסירות רבה, מיהר אליו וקידמו בלבביות: "שלום עליכם, ר' לייזר! איך מרגישים הינכם?" השיב המשפיע: "ברוך השם. הלוואי שמצבי הרוחני ידמה לזה הגשמי". "מה מדברים הינכם?!" תמה ר' מענדל, "בגשמיות יש לכם פרוסת חלה יבשה וחצי כוס חלב בלבד. האם מאחלים הינכם לעצמכם, כי תיהנו מכמות דומה אף ברוחניות?!"

"ר' לייזר השיב: "מענדלה, מענדלה! מה אינך מבין?! תקוותי היא, שכשם שטעימה גשמית מעטה, חודרת בשלמותה בפנימיותי ומחיה אותי - עד שנעשית דם ובשר כבשרי, אזכה אף לחיים רוחניים - הודות למעט חיותי הרוחנית".

הרה"ח ר' אליהו קוק שמע אף הוא מר' מענדל את המעשה האמור, ומסביר:

"המסר שעלה מן הדברים הוא, כי מהותו של האדם נגזרת מפנימיותו ומהתוכן בו מונח. בליעה גשמית מעניקה חיים חומריים, ואילו חיות רוחנית מזכה בחיים נשגבים.

"בהתאם לכך, נאמר בספר התניא אודות הבינוני, כי הרע שבחללו השמאלי מתעצם עם הזמן, לאור עיסוקו בסעודותיו וביתר ענייני העולם הזה. היינו, שסעודותיו של הבינוני גוברות בהשפעתן על לימודו ותפילתו. ייתכן,

נשאל: "מה נשמע בחרסון?" הוא שח בין היתר, אודות השוחט המדובר, והגיב הרבי: "תומכי-תמימים לא נטלה את הבחירה מאף אחד".

"הרבי שיגר את ר' לייזר לחרסון, ובהגיעו, ערך התוועדות מיוחדת, בה תבע מהשוחט: "בערל! הפסק לשחוט! הלוא שקוע הינך בתאוות!" הלה חדל מייד משחיטתו, בעוד ר' לייזר החל מקרב את תושבי העיר ליראת שמיים ולחסידות, ובפרט את הנערים - שנמשכו אחרי ה"משכילים" והציונים.

"כעבור שנה, ביקר ר' משה חריטונוב אצל הרבי, ושח בהתפעלות: "ר' לייזר כובש את העיר, ושמה של ליובאוויטש נישא בה בהערצה". הרבי קם מכיסאו הקדוש ואמר: "ער האט זיי איינגענומען מיט זיין יראת שמיים און ערלעכקייט!" (הוא כבש אותם עם יראת השמיים שלו ועם יושרו והאמת שלו!)"

תפילה בבכיות

הרה"ח ר' עזריאל זעליג סלונים ע"ה סיפר, כי ר' לייזר למד את כל הש"ס, על-פי הוראתו של הרבי הרש"ב - שהתנה בכך את ברכתו הקדושה אליו שייפטר מהצבא. גאונותו והתמדתו בלימוד הנגלה והחסידות, כמו גם פיקחותו וישרותו, השתלבו היטב עם תפילתו וקריאת שמע שעל המיטה שלו, שהתנהלו במשך שעות רבות. לא אחת, בעת שקרא ר' לייזר קריאת שמע שעל המיטה, ניקבו שלוליות מדמעותיו ליד מיטתו. הרה"ח ר' מרדכי קוזלינר סיפר אודותיו, כי קרא קריאת שמע מתחת לשמיכתו - כדי להצניע את עבודתו הפנימית - ונדמה היה שישן, אך כשעקבו אחריו, התברר כי מיטתו ספוגה בדמעות.

הרה"ח ר' שמואל לוויטין נהג לתאר את אישיותו המופלאה של ר' לייזר, ושח אודותיו, כי ייבב פעם בפני הרבי הרש"ב, על כך שאינו מסוגל להתפלל, שכן כשמניח את טליתו על ראשו, מתחיל מייד לבכות.

הרב יהושע קארף

הרב עזריאל זעליג סלונים

ר' יהושע קארף, כי ר' לייזר התבטא באוזניו: "מינויו של ר' אלתר לא נבע מכך שעלה בהשכלתו החסידית על כולם, אלא מכיוון שהרבי רצה **חסידות חמימה**".

מהי אותה "חסידות חמימה"? הרה"ג ר' יוסף צבי הלוי סגל מתאר את ענוותנותו החסידית של ר' אלתר, המסבירה את דבריו של ר' לייזר:

"ר' אלתר כיהן כמשפיע בישיבת תורת-אמת בירושלים. תלמיד מסוים לגם פעם בשמחת תורה כמות רבה של משקה, והתבטא כלפיו ברבים במילים חריפות ביותר. ר' אלתר שתק וקיבל הכול בדממה. כשסיים אמר לו: "דבריך הרי נגזרו **מהכרתך** אותי, אולם דע לך שמכיר אני את עצמי טוב יותר. אומר הנני לך, שמצבי גרוע בהרבה מזה שתיארת".

היבט נוסף ל"חסידותו החמימה" של ר' אלתר, עולה מסיפורו של הרה"ג ר' אשר לעמיל הכהן:

"ר' אלתר המחיש לתלמידיו בירושלים, כי קביעותיה של החסידות הן אמת צרופה, ואינן כתובות בספר בלבד. הוא היה חולה במחלת השחפת, וסבלו הגיע עד לב השמיים. כששכב במיטת חוליו, שח לתלמידיו במה מתבונן הוא

כעת: "ריבוננו של עולם, הינך הרי מהווה את העולם בכל עת מחדש. אם כן, מפני שיצרת אתמול ריאה חולה - פועל הינך זאת שוב בכל רגע ורגע?!"

"דבריו פעלו רושם עז על תלמידיו, שראו מול עיניהם יהודי, החש בכל עצמותו את העניין של "המחדש בטובו בכל יום תמיד".

כוח האמת

ר' לייזר גילם באישיותו את אותה אמת מופלאה, שאפיינה את ר' אלתר. ר' מענדל פוטרפס נהג לספר: "השוחט בעיר חרסון נמנה בעברו עם תלמידי תומכי-תמימים, אולם יצאו רינונים אודות הנהגתו, ונגרם מכך חילול שם ליובאוויטש. הרה"ח ר' משה חריטונוב הי"ד ביקר באותה עת אצל הרבי הרש"ב, וכששהה ביחידות,

התעניין אצלו שוב, מה הוא לומד ומי מלמדו. השיב הרש"ג, כי לומד "ליקוטי-תורה" אצל משפיע פלוני, לצד קטעים ומאמרים נוספים. שאלו הרבי, האם זוכר הינו את יחידותו הראשונה ומה שנאמר בה, והוסיף: "דע, כי "ליקוטי-תורה" הינו "יינה של תורה הפנימית".

"הרבי סיפר לרש"ג, כי התווכח פעם עם משכילים של חסידות: הם טענו, שיש לעסוק בלימוד המאמרים בלבד, בעוד הוא סבר, כי יש להתמקד אף בלימוד ה"ליקוטי-תורה". הרבי הרש"ב שח זאת לכ"ק אדמו"ר המהר"ש, ואביו הצדיקו בוויכוח, באומרו: "פירוש רש"י הינו "יינה של תורה הנגלית", ו"ליקוטי-תורה" הוא "יינה של תורה הפנימית".

על קידוש השם

יצוין בשולי פרק זה, אודות הוראה מעניינת של הרבי הרי"ץ:

אחת מבנותיו של ר' לייזר נישאה לרה"ח ר' אייזיק קרסיק, וחתונתם נקבעה לראש חודש אלול תרצ"ה. אולם, הרבי הרי"ץ ציווה שלא לקיים את האירוע בראש חודש, שכן על החתן והכלה לצום, ויום זה אסור בתענית. ר' לייזר דחה את החתונה לח' אלול ("גבורה יהודית במלכות הרשע" עמוד 75).

ר' לייזר סירב בקביעות להצטלם, ואף כשצולם פעם עבור דרכונו, תבע שתצולם תמונה אחת בלבד. תמונה זו אינה בהישג יד כיום, אולם אישיותו המופלאה נחקקה במוחם של החסידים לנצח.

לאחר הסתלקותו של הרבי הרש"ב, הוקמה ישיבת תומכי-תמימים בעיר רוסטוב, וכ"ק אדמו"ר הרי"ץ מינה את ר' לייזר למשפיע בה. בשנת תרפ"א, סגרו השלטונות את הישיבה, ור' לייזר שב לחרסון. הוא סירב לנטוש את העיר - גם כשכנופיות בולשביקים השתוללו בה, וכן בעת השואה, שכן הרבי הרש"ב שיגרו לשם.

בצום גדליה תש"ב, הציתו הקלגסים הנאציים יימח שם את בית הכנסת חב"ד בחרסון. ר' לייזר ורעייתו, לצד שבעה יהודים נוספים, נכחו בתוכו, ועלו בלהב האש השמימה.

השם ייקום דמם.

הרב צבי הירש גאנזבורג

אולם, תפילתו של ר' לייזר חוותה לבסוף שינוי משמעותי. היה זה כאשר ציווהו הרבי הרש"ב, באחת מיחידותיו, ללמוד את המאמר "שמחה תשמה" תרנ"ז. מאז, הוחלף בכיו העז בתפילה, למנגינה לבבית ושמחה, שעוררה חדווה בלבם של השומעים.

הרה"ח ר' אברהם ויינגרטן סיפר בשם המשפיע הרב שמואל לוויטין, כי נסע פעם עם ר' לייזר למקום כלשהו, ומכיוון שהדרך לא אפשרה להתפלל באריכות, התבטא באוזניו ר' לייזר, כי חפץ הוא לפחות להתפלל בהתבוננות כללית!

שמחה חסידית

ר' מענדל פטרפס סיפר: "ייסוריו הגופניים של ר' לייזר לא עמעמו במאומה את השמחה החסידית שאפיינה אותו. הוא ביאר באחת מהתוועדותיו את המשנה: "לא היו ימים טובים לישראל **כחמישה עשר באב וכיום הכיפורים**".

"לכאורה, חודש תשרי משופע בחגים ובדרגות רוחניות נעלות, ואילו חודש מנחם-אב מהווה תכלית ההעלם וההסתר. מהו אם כן הדמיון ביניהם? אלא שכשמתבוננים בכך בעת התוועדות חסידית, מבינים ששני החודשים הינם זהים, שכן ניתנו מהקדוש ברוך הוא וממילא הם תכלית הטוב!"

יינה של תורה

חתנא דבי נשיאה, הרש"ג, נמנה עם תלמידיו של ר' לייזר, ועובדה זו זיכתה אותו בהתבטאויות מעניינות מהרבי הרש"ב. הרה"ח ר' מנחם מענדל וולף מספר מה ששמע ממנו:

"הרש"ג פגש לראשונה את הרבי הרש"ב בברלין שבגרמניה, בהיותו בן שמונה שנים. הוא נכנס אז ליחידות, ושאל אודות ניתוח לאביו.

"במהלך הדברים, התעניין הרבי אצל הרש"ג, מה הוא לומד ומי מלמדו. השיב הרש"ג, כי לומד **חלק** מפרשה פלונית בחומש עם פירוש רש"י, אצל ר' לייזר. ציווהו הרבי לומר לר' לייזר, כי יש ללמוד את **כל** הפרשה עם פירוש רש"י, אשר הינו "יינה של תורה הנגלית".

"בשנת תער"ב, למד הרש"ג בלויבאוויטש, והרבי הרש"ב

מכתבי הרבי הרי"צ לסב הכלה

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה ג' מנ"א חש"ו.
ברוקלין.

אל התלמיד מר גוסניק שי'

שלום וברכה!
נהניתי לשמוע כי לומד בישיבת
עץ חיים במונטרה והשי"ח יחזק את כריאותו
וישקוד ויצליח בלימודו, ויודיעני מלימודו
והנהגתו.

בשם ב"ק אדמו"ר שליט"א
מזכיר. ת. אגודת

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה ס"ז אלול תש"ו.
ברוקלין.

אל התלמיד החשוב מר שלום דובער שי'

שלום וברכה!
במענה על כתבו העיקר במעלה
לימוד החזרה הוא כשביל לידע את המעשה אשר
יעשון כפי רצונו יה' ולא כשביל ההחכמות
וסברות של קולות ולהזהר מאלו הלמדנים אשר
כל לימודם הוא כשביל למצוא קולות והתרים
ובסברות מסברות שונות ומשונות כל למדנותם
הוא לעשות את הקולא להנהיג בהיחר פשום וכל
המרבה להתיר שמח כמוצא שלל רב ואוי לו מיום
הדין והשי"ח ירחמנו ויזכנו ללכת בדרכי החזרה
והמצוה טוב יהי' לנו ולבני ביתינו יהיו
בגשמיות וברוחניות.

שמחתי לשמוע כי לומד הוא את
התניא ובטח לומד גם דברי חסידות זמן לזמן
והשי"ח יחזקו ויאמצו בגשמיות וברוחניות ויהי'
ירא שמים חסיד ולמדן, וינאיל נא לפרוש גינוי
בשלום ידידי הרב באטשקא שליט"א והכיריו
הנכבדים יהיו העוסקים בחזרה בהצלחה בלימוד
וביראת שמים ובכרבת כתיבה ודתימה טובה
בגשמיות וברוחניות.

בברכה

מכתבי הרבי לסב הכלה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ב"ה, כ"ה שבט תשי"ב
ברוקלין.

ב"ה

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"ג וכו'
מו"ה שלום דובער שי' הכהן.

שלום וברכה!
בנועם קבלתי מכתבו מי"ד שבט, בו מודיע אשר גמר חוק לימודו בלימודי חול, ועתה מקוה למלאוה אה מה שחיסר בלימוד תורה הנגלה וחסר הנסחר, ויהי רצון מהשי"ח אשר יהי' לימודו בחורה בהצלחה, לימוד תורה בעירוב קב חומטין כמבואר בדברי רז"ל (שבח ל"א סע"א) ויהי' גי"כ ע"מ ללמד ולהאיר אה סביבתו בנר מצוה וחורה אור ומאור שבחורה זוהי תורה החסידות פנימיות החורה.

כן ~~נמצאתי~~ בנועם אשר ליום ה' כ"ג אדר הבע"ל הזגבל יום נשואין עם ב"ג שח"י, ואביע בזה ברכותי ברכה מזל טוב מזל טוב, ושיהי' בשעה טובה ומוצלחת ויבנו בית בישראל על יסודי החורה והמצוה וכמבואר בחורה החסידות.

בברכה מזל טוב מזל טוב
Menachem Schneerson

נ"ב: ויש להעיר, בקיצור נמרץ ממ"ש פה בנשואי א', אשר בכלל הנה בעדות יש שני אופנים א' שהעדות הוא רק ענין של בירור, וכמו עדים מעידים על פלוני שנגמר צדינו בביר באופן כן, ב' עדות שהם חנאי למציאות הדבר, שזהו ענין עדי קדושין, שציל דוקא בפני עדים, וכן הוא גי"כ במ"ש הקב"ה אחם עדי, הנה גם בזה שני אופנים א' שהם רק מעידים על ענין זה, אופ"ש גי"כ חלק מהמציאות. ובפרט בהענינים שעליהם נאמר שנעשה שותף להקב"ה במע"ב, ובעבודה הענין הוא, מע"י עבודה שלמעלה מטו"ד, היינו שהוא בעצמו אינו מציאות-שרק באופן כזה יכול להיות נעשה שותף במע"ב, כיון שהוא למעלה מהבריאה ומציאותה, ואכמ"ל.

*ל"ה אדר ה'תש"ב
ה'תש"ב
רבי*

הרבי הוסיף בכת"ק: עי' אוה"ת להצ"צ שמות ע' לט ואילך.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch

770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

כ"ז ניסן תשי"ב
ברוקלין.

בית

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"ג וכו'
סוה"ר שלום דובער שי' הכהן

שלום וברכה

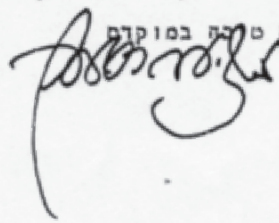
בטח ידוע לו בפרטיות ע"ר מצב ישיבת אהלי יוסף יצחק אשר
במעלבורן, ובליס אשר מחננין בסובחה בכל יכולתו ובכל האופנים, ולכן במחונני
חוק, אשר לא יקפיד על שאלתי דלהלן, וישיבני על הענין כמו שח"א.

בודאי יודע הוא את ההנהלה של הישיבה, אשר בחר עם כל מעלותי,
הנה כפי המכתבים שהנני מקבל מהם **א"א** רואים הם נחיצות לקבל ר"ם ור"י אחד
הבקי בשפת הסדיפה וארחו"ח, אשר **צ"א** יוכל לקרב עי"ז את הנוער דאוסטרליא
להכניסם בכוחלי הישיבה, ומציעים לפני את כבודו שי' בחור איש המתאים לזה.
והנה גם לי נראה הדבר, ועוד זאת, אשר לדעתי יכול להיות זה מילתא דשויא
לחרו"תו, וכמרו"ל יותר סמך שהבע"ב עושה עם העני' וכו', אבל:

כ"ן שזוהי הישיבה הראשונה אשר באוסטרליא, והיא-על שמו של
כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבגים וי"ע, **א"א** קשורה היא עם שמו הקד' ולא
רק בשמו אלא ג"כ ברוחו, ובמילא צריכה לשמש דוגמא וסמל לרוחו ולמהלך נפשו
ולדרישותיו **א"א** החינוך, מהאים לוח, הנה אף שאלו המוסדות הקשורים עם
כ"ק אדמו"ר מו"ח הנה חנו עניינים שהקילו עליהם ועניינים שהחמירו עליהם, אבל
כ"ן **א"א** דידן הדבור הוא בנוגע למוסד חינוך, ולמוסד חינוך במקום שהי'
עד עתה באפלה, צריכים **א"א** ב"י, שלא לוחר על ענין אשר מצב מיוחד זה
דורש להקפיד עליו ב"י.

ובנדרון דידן-הנה כנ"ל, נראה לי החצעה שיכנס כח"ר בחור ר"ם
ור"י בהישיבה ואולי עוד יותר מזה, אבל לאידך גיסא - ואולי אפשר לומר ע"ז
שמוכרח הדבר- הן בשביל המוסד ואולי עוד יותר לבח"ר, שיהי' זקנו מגודל
מחאים להונאה כ"ק אדמו"ר הצמח צדק (בש"ח יו"ד סימן צ"ג ופסקי דינים שלו
במק"ו יו"ד). חקו"ח ובקשתי שבאם גם עד עתה הי' זקנו מגודל באופן כזה הרי
בודאי **א"א** טוב וישר, ואם אפילו התנהג עפ"י הוראה פפוסקים **א"א** אחרונים אחרים-
הנה בהחלט להנ"ל מוכרח, שיחחיל להתנהג עפ"י סמך הנ"ל של הצי"צ, ועוד הפעם
הנני כופל על דברי, שכל הפרטים בזה מוכרחים הם, חיינו ש"א יכנס בהישיבה
ושיהי' זקנו מגודל כהוראה הצי"צ, ובמילא ימשיך זה ברכה והצלחה בעניינים
הכללים והפרט גם יחד, וחי"ח מראש אם יודיעני במכתב מהיר, ואולי גם במברק
עכ"פ במלה אחת, למען להרגיע את רוחי, והשי"ת יזכה לנטוע בלבם של בני ובנות
ישראל באוסטרליא הרגשה זו של אהבה השם אהבה החורה ואהבה ישראל כפי שהם
מבוארים ומוארים בחזרת החסידות של נשיאינו הקדושים ז"ע.

ה"ס על סוף
ה"ס על סוף
ה"ס על סוף

הסכחה לבשורה טובה במוקדם
בכרחה וכבוד

הרבי הוסיף בכתי"ק: סי' קפב. ועייג"כ חי' הש"ס שלו סוף מס' מכות

תשורה משמחת נישואין - כ"ו מנחם אב ה'תשע"ט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין נ. י.

ב"ה, א' סיון חשי"ב
ברוקלין.

הרה"ג הו"ח אי"א נוי"נ עוסק
בצי"צ וכו' מוה"ר שלום שי' הכהן

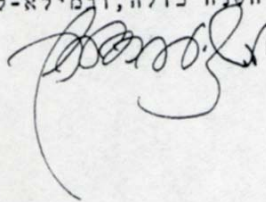
שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום א' במדבר, בו כותב ע"ד מצב
הדברים באהל"י אשר במעלבורן, ואשר מפני כמה סיבות, שמחארים
במכתבו, הנה מספר החלמידים מועט הוא ומחפשים עתה עצות ותחבולות
כדי להרבות מספרם:

הנה כפי שהראה הנסיון עד עתה ובמדינות שונות אחת
מחברתה, ה"ל במרץ הראוי ובעקשנות המחאימה, הנה סו"ס הצליחו חמיד
אנ"ש שי' לייסד מוסדות חינוך משלהם, ובמספר חלמידים אשר הולך
וגדול מזמן לזמן, ובלבד שלא יתנו מקום לרפיון ידים ולנפילת רוח
מפני הקישוים ההעלמות וההסתרים, ונשען על זה-הנה הקוחי חזקה, אשר
באם יתנהגו במקומם עתה ג"כ בחוקף הנ"ל, בלי ספק יצליחו בריבוי
כמות החלמידים ואח"כ גם בהגדלת איכותם, ובהחאם לזה הנה חוו"ד היא,
לטובת אהל"י וגם לטובתו הפרטיה, שיקח ע"ע משרת הר"י באהל"י, ואף
שלע"ע נדמה לו שמצער הוא, וגם כמ"ש במכתבו, יש שואלים על מספר גדול
של מורים ומשפיעים בערך מס' החלמידים, ובהשדלות כולם יחד, הרי בטח
ימצאו הדרכים להעמיד את אהל"י על הגובה הדרוש, שהוא ג"כ אפשרי, במחנם.

ובימים האלו דלפני חג השבועות זמן מ"ח, אצא שמסופר ברז"ל
שלא קיבל הקב"ה הערבות עד שאמרו בנינו יהיו ערבים בעדנו, הנה יזכו
גם הוא וחבריו המשתתפים באהל"י לזכות הגדולה דהמצאת ערבים אלו ע"י
הנוער דעירם ומדינתם עתה, וכאז"א מאתנו יזכה לקבלת התורה בשמחה
ובפנימיות, ולהמשיכה אח"כ על כל השנה כולה, ורמ"לא-לקיום היעוד: ונתתי
גשמיכם בעתם גו',

בברכה חג שמח

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

ביה, א' אלול תשי"ב
ברוקלין

הרה"ג והרה"ח הווי"ח אי"א נוי"נ
עוסק בצי"צ וכו' סוה"ר שלום דובער
שי' הכהן.

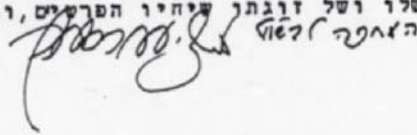
שלום וברכה!

בנועם קבלתי סכתבו סיו"ד סני"א = שנתאחר קצת בדרך
הילוכו = ונהנתי לקרות בו אשר נכנס בהנהלת וסדרי הישיבה,
ואשר כבר יש התחלה לתוספת מספר התלמידים, ואף שכנראה עדיין
אינו שבע רצון סרסת למודם, אבל ידוע סרז"ל שבכדי שיהי' אחד
יוצא להוראה צ"ל אלף נכנסים לסקרא וכו' כסבואר כסד"ר, ונתבאר
גי"כ בלקו"ת לג' פרשיות בתחלתו. ואקוה אשר סזסן לזמן סתוספים
תלמידים והשי"ת יצליחם. ובפרט שכבר ססקו רז"ל יגעתי ומצאתי תאסין.

בטח לסותר לעוררו וכן שאר חברי הנהלת הישיבה, ע"ד
הכנה ססתאיסה לנצל את החדש אלול ותשרי הבע"ל בעניני חנוך
ברוח של יראת שמים ויראת חסא.

סוסגי"פ סכתב סענה לסרת זעלדא ת"ה כתוב בכתב ידו, ועל
הפעטפה גי"כ כתבתו = ואם נצרכה להסברה נוספת, הרי אל בינתו אשען.
ותי"ח תי"ח על הטרחה בזה.

בברכת הצלחה בעבודתו בקדש, ואשר זה יהי'
גי"כ צנור וכלי לתוספת ברכה והצלחה בענינים
שלו ושל זוגתו שיהיו ספרים, ובברכת כוח"ס
הזאת

הרבי הוסיף בכת"ק: המחכה לבשו"ט

תשורה משמחת נישואין - כ"ו מנחם אב ה'תשע"ט

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהו

בית א' כסלו תשי"ג
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"ג עוסק בצ"צ
מוח"ר שלום דובער שי"י הכהן

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מא' חשון בו כותב ע"ד מצב הישיבה, הצטער
אני במאד על שאין מתרבה גבולם בחלמידים, והרי אי אפשרי הוא, שבהתחלוח
המחאימה ובחיפוש במרץ לא יש למצוא במעלבורן ובמגיבתה חלמידים מקסימים
שיכנסו לישיבתם, וידוע בכ"ס בדור"ל שאפילו בשביל חינוך אחד יש לעשות
כוי"כ השתדלויות, ובפרט בשביל כמה חינוקות, ואין אחנו יודע עד מה, וכמסופר
בשי"ס היבמות מ"ב - כי אינך יודע איזה יוכשר, ובמס' ב"ב צ"א ע"א; חד דמשתין
זריו, ובמס' יטכסו עצה כולם יחד, איך לגשת לעבודת העבודה בזה, והשי"ת יצליח

ב) מזכיר במכתבו ע"ד הצעה קרובה להתמנותו לרב ומנהל הישיבה
דקאליפילד פענטער, ובודאי הוא באופן כזה, שאין בזה מחירה כלל וכלל לעבודתו
בקדש בישיבת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש, והשי"ת ינהנו, כלשון שכותב במכתבו
בדרך הטוב והישר.

ג) מ"ש במכתבו בענין נתיצת חנור, ששמעו שיש בזה מכתב מבי"ק
אדמו"ר (מוהרשי"ב) נ"ע, הנה מוסגים ללכת זה, ואני שנסמא בהיכל עייס כ"ק
אדמו"ר הנ"ל, ואל וכנראה תודעו, ויהי לי אה"ל אך שרדפס משם הצמח צדק (בספר
צדק הה"ס "בילגור"י חרע"ג).
ע"י צו"ג הר"ה דא"ק א"ה
א"ל אה"ה - יעוין ס' ע"א צ"כ
ע"י ה' ו'.

בברכת ה' ופ' א"ה ס' ע"א צ"כ
[Handwritten signature]

הרבי הוסיף בכת"ק: ע"ד צוואת הרי"ח במקום מצוה אם להזהר - יעוין ס' ע' תמרים עין ה' וש"ג.
ולפני החתימה הוסיף בכת"ק: הצלחה ופ"ש אנ"ש שי'.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubovitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYcodmh 3-8250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

ביה, ז' אדר תש"ג
ברוקלין

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ קוסק
נציצ מוה"ר שלום שי" הכהן.

שלום וברכה!

נחפזל הפי"נ שלו סקסיק כ"ח שבט, וכסאה"י
על הציון של כ"ק מו"ח אדמו"ר וצוקללה"ה נבג"ס ז"י
אקראחו וכן הפי"נ ככותב בשם המזו והסוחו שיחיו.

לפלא שאיננו מזכיר דבר ע"ד פעולותיו
הטובות בישיבת אחלי יוסף יצחק לייובאוויטש ובפרט שהוא,
ע"ד הטובא באגה"ק סי' ז' ובספר השיחוח קיץ ה' -
פ"מ כ"ב-שלכל נסמה יש מצוה טרטיה המסמטת סער דרך
כו עולים כל המצוה והפעולות טובות שלו וכן נמשכים
ההשפעה מלמעלה למטה, וכיון שזכה שהמצוה שלו היא
באהלה של חורה ובמוסר שנתי"סר ומתנהל על שם וברוחו
של כ"ק מו"ח אדמו"ר, הרי אכל בקשה ופי"נ-קסור זה עם
פעולותיו במוסר זה, והסי"ה יזכה ויצליח לבשר טוב
בכל הנ"ל.

בכרכת כ"ז. י. טאג
(Handwritten signature)

הרבי הוסיף בכתי"ק: פורים שמח

גוטניק-מעלכורן
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYednzh 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

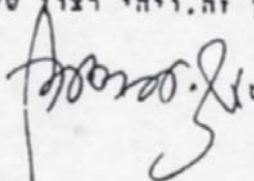
כ"ה י"ז אייר תשי"ט
ברוקלין

הרה"ג וו"ח אי"א נו"ג וכו'
מוה' שלום דובער שי' הכהן

שלום וברכה!

מאשר הנני קנלח מכחכו טי"כ אייר, ונעם לי לקרוח כו
חודוה הטס"ג של אלו העוסקים כביסוס והתפחחות אהלי יוסף יצחק
וביה רבקה, ויהי רצון אשר סו"ס יגיעו ימים שלא יצטרכו לנצל מס"ג
בכהנ"ל, כי ישיגו אח המטרה כלי העלמות והסחרים מניעות ועוכבים,
ובודאי שעוד ישרו די והותר ענינים-באופן שכה הטס"ג לא יצלה חלודה
ח"ו. וכפרס ע"פ המבואר בחניא סוף פרק כ"ה, איך שמוכרת להזכרה חמיד
ענין המס"ג. ויותר ע"ז כסוף פרק מא' אשר התורה ומצוה והתפלה
(העוסק בהם) הוא ג"כ ענין מס"ג ממש, ובודאי שכשכיל שיקדמו ימים
אלו וחקופה זו, ה"ז חלוי כההשתדלות של כל אלה העוסקים, ככל החלוי
כידם, כבופם כממונם וכנפשם או כשלטחם גם יחד. וק"ל.

ובמ"ש מטלאת שלש שנים לבנו מאיר שליט"א. = לא שמעתי
הוראה כהנאובה מיוחדת כענין החספורה, אף-שמכללא איחטר, כנראה מדייקים
שלא להקדים החספורה קודם מלאה שלש שנים, ולעשוהה כהקדם כמלאה שלש
שנים, כאם אפשרי כיום זה עצמו ועכ"פ כימים הכי סמוכים, ומועחק לקמן
קסע מכחכ כ"ק מו"ח אדמו"ר. כהנוגע לענין זה. ויהי רצון שיגדלוהו
לחורה ולחופה ולמעשים טובים.

כברכה לכשו"ס

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר:

.. ובדבר גזיזת השערות - אפשרעניש - הוא דבר גהול במנחג
ישראל ועיקרו הוא בהחינוך דהשארת פיאוח הראש, ומיום הגזיזת
זחנחת הפיאוח של הראש נהגו להדר להרגיל אח החינוך בענין נשיאח
ט"ק וברכות השחר וברכה הפזון וק"ש שעל המטה, וחש"ה יחי' בעזרם
היגדלותו לחורה ולחופה ולמעשים טובים סחוך פרנסה בהרחבה ובמנוחח
הדעה בגטסיוח וברוחניזח.

מתאים לעניניו כאיש כללי

ב"ה, כ"ד אד"ש תשי"ט

ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ כו' מו"ה שלום שי' הכהן

שלום וברכה!

מזמן קבלתי מכתבו הודעתו אודות התפתחות הענינים בענין נסיעתו, לא עניתי לו תיכף, כיון שהשקפתי בנוגע לנסיעתו מובנת במכתבי מענה על מכתבו הראשון, והיא - אם אפילו היתה בהסכמתם של הבע"ב וראשי בית הכנסת, ועאכ"כ כשמנגדים הם, וכנראה ביותר אלו הקשורים בעניני בית הכנסת.

ובמה שמסיים שאם אפילו ידחה נסיעתו כדרישתם, בין כך ובין כך תהי' התנגדות בכל עת, מובן שאינה דומה התנגדות לאחרי שקיבל הבטחתם לאי התנגדות - וההתנגדות עתה, ובפרט כפי השקפתי במכתבי הקודם, שכנראה אין תועלת חשובה בכל ענין הנסיעה.

ויהי רצון שאיך שיחליט יהי' זה מתאים לעניניו כאיש כללי וגם לטוב בענינים הפרטים. לפלא וגם מצער מה שאינו מזכיר במכתבו מעניני חב"ד וממוסדותי אשר במחנם הט', והרי זהו מתפקידו הפנימי וככל כולתו ואפשרותו, וק"ל.

בברכה לבשו"ט

מ. שניאורסאהן

הנסיעה, הביקור והחזרה, וגם תועלת הרבים

ב"ה, י"ג שבט תשכ"ג

ברוקלין.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"נ רב פעלים מוה' שלום דובער שי' הכהן

שלום וברכה!

לאחרי הפסק הכי ארוך, נתקבל מכתבו מיו"ד שבט יום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר עם הפ"נ, שיקרא בעת רצון על הציון הק' של בעל ההילולא.

ולכתבו אודות נסיעתם בקרוב לאה"ק ת"ו. יהי רצון שיהי' בשעה טובה ומוצלחת הנסיעה הביקור והחזרה וגם תועלת הרבים תהי' בזה,

ובפרט ע"פ הידוע דברי בעל ההילולא, בגודל חשיבות הפעולות והפעילות המענינות והפצת היהדות בכלל בתוככי כל חוגי בני"מ מבלי יוצא מן הכלל, ובאם לכל אחד הדברים מופנים - עאכ"כ לרב בק"ק.

התקווה שהשתתף בהתועדות דיום ההילולא ומתאים לתקות בעל ההילולא - שיבוא לפועל.

בכבוד ובברכה לבשו"ט בכל האמור

מ. שניאורסאהן

בשורות טובות מפעולותיו בקודש

ב"ה, חוהמ"ס, תשכ"ד

ברוקלין, נ.י.

הרה"ג וו"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ וכו' מוהר"ר שלום דובער שי' הכהן

שלום וברכה:

מאשר אני קבלת מכתבו מערב חג הסוכות והקודמו, ות"ח ת"ח עבור הבשו"ט מפעולותיו בקדש, בהתאם לשיחתנו בביקורו כאן.

ויהי רצון שבשמחה ובטוב לבב יראה פרי טוב בעמלו, שבודאי עוד יוסיף בהן כהנה וכהנה, כציווי רבותינו ז"ל מעלין בקדש, ובפרט שהובטחנו הבא לטהר - וכדיוק כ"ק רבנו הזקן, אשר השנה היא שנת הק"ן להסתלקות הילולא שלו - לא רק ליטהר, אלא גם לטהר אחרים - מסעיין [מסייעין] אותו.

מצורף בזה קטע מאיט"א, שבטח יענין את כת"ר, ואולי גם יד כת"ר בזה.

בברכת מועדים לשמחה, ולהמשיך משמחה זו בכל השנה כולה

(מפני קדושת החג לא בעה"ח)